

Versie 15/11

Akkoord tussen de federale overheid en Febelfin over de transparantie gereguleerde spaarrekening

De Kern van de federale regering van 20 juli 2023 heeft Staatssecretaris Alexia Bertrand de opdracht gegeven een akkoord met Febelfin af te sluiten met het oog op meer transparantie voor de consument¹ over de markt van de gereguleerde spaarrekeningen en meer in het bijzonder de klanten beter te informeren over het aanbod van de kredietinstellingen.

Onder gereguleerde spaarrekeningen worden die spaarrekeningen bedoeld die voldoen aan de voorwaarden vastgesteld in artikel 2 van het koninklijk besluit tot uitvoering van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 (KB/WIB 92). Dit akkoord houdt rekening met alle bestaande regelgeving van toepassing op deze spaarrekeningen. De opgenomen punten zijn aanvullend op de bestaande regelgeving, die voorrang heeft, en kunnen ermee niet in strijd zijn.

Het Koninklijk Besluit betreffende bepaalde informatieverplichtingen bij de commercialisering van financiële producten bij niet-professionele cliënten dd. 25 april 2014, ook wel het transversaal KB genoemd, en de circulaire FSMA_2015_16 dd. 27/10/2015 die toelichting geeft bij dit KB, zijn bijgevolg van toepassing. De toepassing van dit regelgevend kader vindt plaats bij de voorlegging van de reclame (waaronder de webpagina bedoeld in punt 2) aan de FSMA en haar voorafgaande goedkeuring ervan.

Dit akkoord houdt ook rekening met de verworvenheden en de geest van de hervorming van 2013, waaronder het Koninklijk Besluit dd. 21 september 2013 betreffende de voorwaarden van het aanbod van tarieven op de gereguleerde spaarrekeningen, het principe van de beperking van het aantal door de kredietinstellingen aangeboden spaarrekeningen en de invoering van een simulator door de FSMA.

Gelet op het bovenvermelde uitgangspunt wordt tussen de partijen dit akkoord gesloten. De regering en de banksector zijn van oordeel dat de banksector met de uitvoering van de onderstaande verbintenissen zijn maatschappelijke rol in dit debat ten volle opneemt en dat met de opgenomen verbintenissen meer transparantie wordt bereikt.

Het akkoord met de overheid wordt gesloten tussen de volgende partijen:

- enerzijds de Vice-Premier en Minister van Economische Zaken, de Vice-Premier en Minister van Financiën en de Staatssecretaris voor Consumentenbescherming;

en

- anderzijds Febelfin als vertegenwoordiger van de leden die gereguleerde spaarrekeningen aanbieden, hierna de leden van Febelfin genoemd.

De volgende punten ter aanvulling van de transparantie van de gereguleerde spaarrekeningen worden afgesproken:

1. Trimestriële informatie over de basisrente en de getrouwheidspremie

De leden van Febelfin informeren, telkens de verworven **getrouwheidspremie** wordt uitbetaald, de spaarder over het bedrag van de verworven getrouwheidspremie alsook het percentage van de getrouwheidspremie op dat ogenblik van toepassing op deze gereglementeerde spaarrekening voor spaartegoeden waarvoor een nieuwe getrouwheidsperiode begint te lopen.

De getrouwheidspremies verworven tijdens het eerste, tweede, derde en vierde kwartaal brengen respectievelijk vanaf 1 april, 1 juli, 1 oktober en 1 januari volgend op dat kwartaal een rente op.

Duidelijk wordt vermeld op de webpagina (conform punt 2) dat in geval van overdracht van een spaardeposito naar een ander spaardeposito geopend op naam van dezelfde titularis bij dezelfde instelling, anders dan krachtens een doorlopende opdracht uitgevoerd, de premieverwervingsperiode voor het eerste spaardeposito verworven blijft, op voorwaarde dat het bedrag van de overdracht minimaal 500 euro bedraagt en de betrokken titularis tijdens hetzelfde kalenderjaar nog geen drie soortgelijke overdrachten vanop hetzelfde spaardeposito heeft uitgevoerd.

Aanvullend wordt gelijktijdig, het percentage van de **basisrente**, van toepassing op dat ogenblik, van deze spaarrekening medegedeeld. De basisrente zelf wordt conform de bestaande reglementering, eenmaal per jaar gestort zijnde op het einde van elk burgerlijk jaar om vanaf 1 januari rente op te brengen.

De hierboven aangehaalde informatie over de getrouwheidspremie en de basisrente wordt medegedeeld via het rekeninguittreksel.

De digitale klanten worden via een mededeling in de app op de hoogte gesteld van de beschikbaarheid van het rekeninguittreksel. Deze mededeling bevat ook een link naar de webpagina zoals opgenomen in punt 2 van dit protocol.

2. Webpagina met alle relevante informatie over de aangeboden gereglementeerde spaarrekeningen.

De leden van Febelfin maken met het oog op meer transparantie voor de spaarder elk een vrij toegankelijke webpagina voor klanten en niet-klanten die alle relevante informatie met betrekking tot de gereglementeerde spaarrekeningen bevat, zijnde:

- de bepaling van punt 1, 3de alinea;
- tariefinformatie en modaliteiten van alle door de kredietinstelling aangeboden gereglementeerde spaarrekeningen op basis van essentiële spaardersinformatie;
- de link naar de spaarcalculator van de kredietinstelling tenzij deze al terug te vinden is bij elke individuele spaarrekening;
- de link naar de spaarsimulator van de FSMA;
- de link naar de bankoverstapdienst.

De minimum informatie beschikbaar op deze webpagina wordt gealigneerd over de leden van Febelfin heen. Alle informatie wordt telkens in de hierboven aangehaalde volgorde weergegeven.

De niet-digitale klant kan zich wenden tot het agentschap/kantoor/telefonische klantendienst voor het bekomen van de aangehaalde informatie.

2.1. Tariefinformatie over gereguleerde spaarrekeningen bij de kredietinstelling

De leden van Febelfin nemen op de webpagina de linken op naar de essentiële spaardersinformatie met alle essentiële informatie van alle door de kredietinstelling aangeboden gereguleerde spaarrekeningen.

Het aantal gereguleerde spaarrekeningen die door één kredietinstelling/merk¹ mag worden aangeboden wordt beperkt tot maximum vier (of meer specifiek 2+1+1) verschillende spaarrekeningen².

Deze "2+1+1 spaarrekeningen" zijn gegroepeerd in drie categorieën, die als volgt herkenbaar zijn voor consumenten:

- Categorie A: de "klassieke" spaarrekeningen : dwz. combinaties basisrente-getrouwheidspremie zonder andere voorwaarden : deze categorie wordt beperkt tot maximum 2 spaarrekeningen per kredietinstelling/merk.
- Categorie B: de spaarrekeningen met "bedragsvoorwaarden" dwz. ofwel met een maximum spaarbedrag op de spaarrekening ofwel waarvan de (eventueel minimum/maximum) inlage per maand wordt bepaald : deze categorie wordt beperkt tot maximum 1 spaarrekening per kredietinstelling/merk.
- Categorie C: de spaarrekeningen gekoppeld aan een leeftijdscategorie (vb. jongeren): deze categorie wordt beperkt tot maximum 1 spaarrekening per kredietinstelling/merk.

De spaarrekeningen die tot de drie bovengenoemde categorieën behoren, dragen de door de kredietinstelling gekozen unieke commerciële benaming maar de reclame en overige documenten en berichten die bij de commercialisering van dergelijke rekeningen worden verspreid, moeten minstens de categorie (A, B of C) waartoe ze behoren, duidelijk vermelden.

Binnen deze drie categorieën en mits naleving van de bovenvermelde beperkingen en regels, mogen de kredietinstellingen de zogenaamde "huurwaarborgrekeningen" en spaarrekeningen met "derdenbeding" blijven aanbieden. Gelet op hun specifiek karakter, worden deze rekeningen niet geacht een verschillende benaming te hebben dan de andere rekeningen die de kredietinstelling aanbiedt als hun benaming slechts van de andere bestaande benamingen van de rekeningen van de categorieën A, B of C verschilt door de enige toevoeging van een duidelijke verwijzing naar hun kenmerk/specifiteit (bv. de toevoeging van de bewoording "huurwaarborg" of "voor derde").

¹ Onder "bankmerk" wordt een merk met een afzonderlijk distributienetwerk binnen eenzelfde juridische entiteit verstaan, namelijk een netwerk dat bestaat uit ten minste 10 fysieke verkooppunten in België, of, als dit aantal niet wordt bereikt, 5 fysieke verkooppunten in ten minste een van de drie Gewesten in België. Als een merk geen afzonderlijk distributienetwerk heeft, moeten de spaarrekeningen van een dergelijk merk worden samengeteld met de spaarrekeningen van de kredietinstelling om na te gaan of de limiet van 4 (2+1+1) spaarrekeningen is bereikt.

² Met "verschillende spaarrekeningen" worden zowel de spaarrekeningen bedoeld die onder verschillende namen worden gecommercialiseerd, als de spaarrekeningen die verschillende rendementsformules aanbieden. Met het begrip "rendementsformule" wordt hier verwezen naar de combinatie van een basisrente en een getrouwheidspremie.

Op die manier krijgt de **consument** een overzichtelijk beeld van de mogelijke spaarformules en kan hij voor de gekozen spaarformule de aangeboden tarieven tussen kredietinstellingen eenvoudig vergelijken.

Het voorgaande doet geen afbreuk aan de in 2013 andere overeengekomen regelingen ter beperking van het aantal spaarrekeningen die blijven van toepassing voor zover ze niet door dit akkoord worden tegengesproken, namelijk in het bijzonder:

- Een kredietinstelling mag specifieke spaarformules blijven aanbieden aan (voormalige) personeelsleden van de kredietinstelling alsook aan personen met het statuut van coöperant binnen de instelling en aan natuurlijke personen die handelen voor professionele doeleinden, als rechtspersoon of als feitelijke vereniging. Voor deze spaarrekeningen mag overigens geen specifieke reclame worden gemaakt.

Voorafgaand aan de link naar de essentiële spaardersinformatie van elke aangeboden gereguleerde spaarrekening, vermeldt de kredietinstelling de benaming van de betrokken gereguleerde spaarrekening, de categorie (A, B of C) waartoe deze rekening behoort, alsook het hierop toepasselijke rendement na 12 maanden. De basisrente en getrouwheidspremie worden enerzijds afzonderlijk vermeld en anderzijds ook opgeteld. Bij het cijfer dat de opgetelde basisrente en getrouwheidspremie weergeeft, wordt volgende waarschuwing vermeld: "Opgelet, dit geldt enkel vandaag voor een bedrag dat 1 jaar op uw rekening blijft en zolang de basisrente niet verandert!" Deze optelling is niet toelaatbaar op enig ander document.

Om een evenwichtige en niet-misleidende informatie te verstrekken, staat de rekening met het hoogste rendement het hoogst gerangschikt in de oplijsting van de aangeboden gereguleerde spaarrekeningen.

2.2. Verwijzing naar de calculator en de bankoverstapdienst

De leden van Febelfin verwijzen op de webpagina, naar:

- de verwijzing naar de plaats waar **de spaarcalculator**, van toepassing op de individuele spaarrekening van de klant, kan worden geconsulteerd. Deze calculator is ontwikkeld door elke kredietinstelling en is van toepassing op elke individuele gereguleerde spaarrekening en kan digitaal worden geconsulteerd na de nodige verificaties (vb. via PC-banking).

Doelstelling is de spaarder in staat te stellen na te gaan in hoeverre de verschillende rentetypes (basisrente en getrouwheidspremie) op een bepaalde rekening verworven zijn, zodat de spaarder met name de geldelijke impact van een eventuele geldopneming kan inschatten.

Deze calculator is toegankelijk voor de spaarder minstens via één elektronische (vb. PC-banking) en één niet-elektronische toegang (via loket).

- de **bankoverstapdienst** van Febelfin waar de spaarder alle nodige info kan vinden om op deze dienst beroep te kunnen doen om naar een andere bank over te stappen.

2.3. Verwijzing naar de simulator van de FSMA.

De leden van Febelfin verwijzen, via een link, op de webpagina naar de **simulator** die is ontwikkeld door de FSMA en als doel heeft de spaarder, na het invoeren van enkele gegevens zoals het te sparen bedrag en de looptijd, een overzicht te bieden van de aangeboden rente per gereguleerde spaarrekening en per instelling.

3. Handhaving en Inwerkingtreding.

De FSMA staat in voor de handhaving van dit akkoord binnen de haar toegekende bevoegdheden. De FSMA behoudt zich met name het recht voor om gereguleerde spaarrekeningen van kredietinstellingen die niet aan dit akkoord voldoen, niet in haar simulator op te nemen.

Dit akkoord over de transparantie gereguleerde spaarrekeningen treedt in werking wat betreft:

- de webpagina zoals is bepaald in punt 2 op **1 januari 2024**.
- de aanpassing van het rekeninguittreksel en de mededeling in de app zoals is bepaald in punt 1 **uiterlijk tegen 1 juli 2024**.

Wat betreft het aantal door de kredietinstellingen aangeboden gereguleerde spaarrekeningen, treedt dit akkoord in werking als volgt :

- **Vanaf 1 januari 2024** worden geen nieuwe spaarformules meer aangeboden die niet in overeenstemming zijn met de spaarformules zoals opgenomen in punt.2.1.;
- De kredietinstelling bepaalt welke spaarrekeningen met ingang van 01/01/2024 niet langer gecommmercialiseerd worden en richt uiterlijk op 30/04/2024 een eenmalig voorstel aan haar cliënten om hun spaarrekening om te vormen tot een spaarrekening met een andere commerciële benaming en/of rendementsformule;
- Deze omvorming (met behoud van de verworven basisrente en de getrouwheidspremie) treedt ten laatste op 01/07/2024 in werking;
- de rekeningen die niet meer worden gecommmercialiseerd (m.a.w. de rekeningen die niet meer kunnen worden geopend door de cliënten) worden vanaf 01/07/2024 meegeteld voor de berekening van het maximumaantal van 2+1+1 spaarrekeningen. Als er zulke rekeningen bestaan op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit akkoord op 01/01/2024 wordt er dus geen rekening mee gehouden voor de berekening van het maximumaantal spaarrekeningen gedurende de overgangsperiode die vereist is tot zij vervallen en die loopt tot en met 30/06/2024 ;

Deze overgangsbepalingen gelden onverminderd de bepalingen van Boek VII van het Wetboek van economisch recht die hierop, in voorkomend geval, van toepassing zouden zijn.

Datum en ondertekening door partijen.